

Концтабір Аушвіц
Український вимір

дослідження, документи, свідчення

ЗМІСТ

Вступне слово. Валерій Смолій	6
Від упорядників. Любов Легасова	8

ЧАСТИНА I

Наукові дослідження

Олександр Лисенко, Тетяна Пастушенко Концтабір Аушвіц-Біркенау: історія і пам'ять	12
Валентина Смірнова, Олександр Білоус Концтабірне буття в Аушвіці: джерелознавчий зріз музейної колекції	31
Томаш Кобилянський Українці в концентраційному таборі Аушвіц	57
Олеся Ісаюк Члени ОУН(б) в Аушвіці: тактика виживання та спротиву (за працями Б. Беттельгайма й В. Франкла)	67
Максим Гон, Олександр Гон Аушвіц у «композиції» Голокосту	83
Тетяна Пастушенко, Андрій Усач Охоронці концтабору Аушвіц: відбір, підготовка та соціальний склад вахманшафту СС	101
Віталій Горобець, Надія Смолярчук Визволення концтабору Аушвіц: музейно-джерельний контент	115

ЧАСТИНА II

Письмові та усні спогади колишніх в'язнів Аушвіцу

1. Інтерв'ю з Тамарою Воробейковою (Дураковою)	135
2. Інтерв'ю з Петром Гайком	140
3. Інтерв'ю з Анастасією Гулей	143
4. Інтерв'ю з Богданом Качором	152
5. Інтерв'ю з Ганною Даниловою (Кондратенко)	154
6. Інтерв'ю з Іваном Кривошеєвим	158
7. Інтерв'ю з Вірою Лебедевою	162
8. Інтерв'ю з Миколою Пиваком	168
9. Інтерв'ю з Петром Ретвицьким	170
10. Інтерв'ю з Іваном Романенком	175
11. Інтерв'ю з Ганною Стрижковою (Коваль)	178
12. Інтерв'ю з Валентиною Сукало	179
13. Інтерв'ю з Ганною Щербиненко (Дорогою)	184
14. Спогади Павла Гребенюка	187
15. Спогади Віри Дехтяренко (Литвиценко)	206
16. Інтерв'ю з Лідією Біль (Гоянюк) (фрагмент)	212
17. Інтерв'ю з Ігорем Маліцьким	219

ЧАСТИНА III

Мовою музейних джерел	223
-----------------------------	-----

Науково-довідковий апарат

Список українців та вихідців з України – в'язнів концтабору Аушвіц	259
Біографічні довідки персоналій	305
Імений покажчик	314
Географічний покажчик	319
Перелік умовних скорочень	323

Табірний № 65196 Ольги Клименко.
Лушвіц, 1942 р.
Фонди НМІУД(СВ) – ЮН-12432. – РТ-1088.

Табірний № 77403 Олександри Сергійчук.
Лушвіц, 1942 р.
Фонди НМІУД(СВ) – ЮН-247674. – РТ-3496.

Табірний № 128735 Івана Чуприна.
Лушвіц, 1942 р.
Фонди НМІУД(СВ) – ЮН-250260. – РТ-3513.

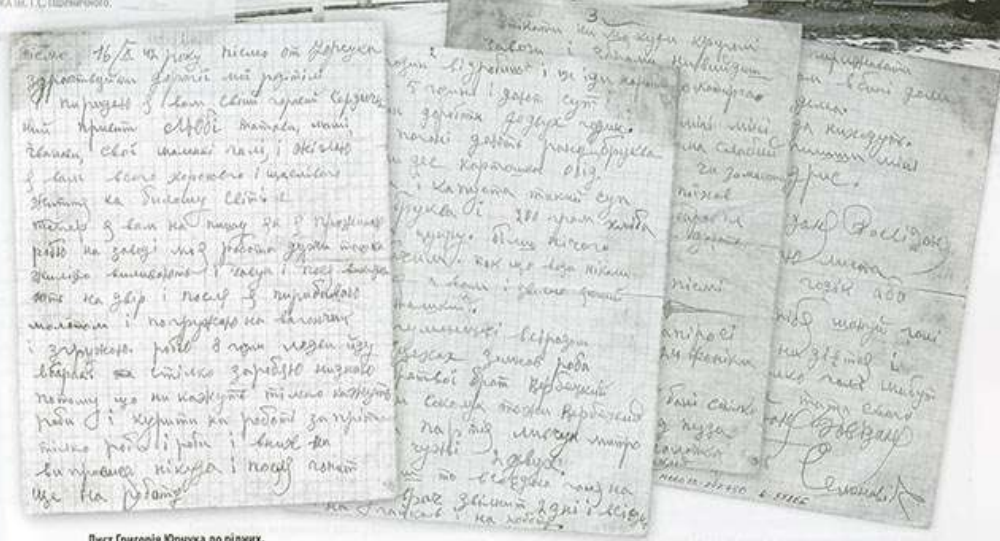
Загальний вигляд Аушвіцу-Біреннау.
м. Освенцим, 1945 р.
Фото Володимира Кудіна – військового фотокореспондента газети
"За честь Родины" 1-го Українського фронту.
ЦДЛФЮА ім. Г.С. Пашенкіного.

Штани відомого радяського військовополоненого,
в'язня №17344.
Аушвіц, 1945-46 роки.
Фотоз. НКВДСР. – КН-1299Л – РГ-864.

На території колишнього Аушвіцу-Біренкау.
м. Освенцім, 1945 р.
Фот. Володимира Юркіна.
ЦДЮФІА ім. Г.С. Поліщачого.

Лист Григорія Юрчука до рідних.
Аушвіц, 16.10.1942 р.
Із листа: "...Моя робота дуже тяжка. Зализо і чавун паливають, потім викидають у двір, і я молотом це перебиваю і погружаю на вагончик, а потім загрузаю. Працюю по 8 годин, ледеде йду у барак... Як заболіш, то все одно сонять на роботу. Врань звільнять на два дні, а потім нагайкою сонять на роботу. Вітати немає куди, кругом заводи. Робота все одно, що каторга..."
Фонд НМЦДБ. - ЯН-24730. - В-95866.